

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Epost: nve@nve.no

Deres ref.:

Vår ref.:

5203976/brev_Dam Storøyungen - Søkn.docx

Dato:

2021-11-15

► Dam Storøyungen - Søknad om tillatelse til midlertidig senkning av vannstand til under LRV

Dagens situasjon, bakgrunn for tiltaket

Dam Storøyungen er en eldre murdam som regulerer Storøyungen. Dammen har ukjent byggeår, men antatt til begynnelsen av 1900-tallet da Gjerdrum Aktiemølle fikk konsesjon til å bygge dammen. Damanlegget er en 210 m lang murdam av stein med antatt sentral røysfylling. Dammens største høyde er ca. 3,6 m. Damkronen ligger på kt. 331,0, mens eksisterende flomløp på ca. 2,5 m bredde ligger 0,5 m lavere og definerer konsesjonsgitt HRV på kt. 330,5. Dammen er fundamentert på fjell.

Dammen bærer preg av stor slitasje, og har store lekkasjer og stedvis betydelige deformasjoner. I praksis ligger nå normalvannstanden ca. 0,5 m under HRV på grunn av store lekkasjer gjennom damkroppen. Rundt dammen er det tilgrodd med busker og trær, også enkelte steder på oppstrøm side.

Dammen er i dag plassert i bruddkonsekvensklasse 1. Dammen eies av Nittedal og Nannestad kommune i fellesskap.

Planlagte tiltak

Tiltaket går i hovedsak ut på å permanent senke HRV i Storøyungen med 1,0 m til kt. 329,5. Dette tilsvarer en senkning av vannstanden i magasinet på ca. 0,5 m sammenlignet med dagens omtrentlige normalvannstand på sommerstid. Det er tidligere avklart med NVE (deres ref. 200703127-16) at permanent senking av vannstanden i Storøyungen med 1,0 m fra konsesjonsgitt HRV vil gi grunnlag for å nedklassifisere damanlegget til bruddkonsekvensklasse 0. I samme brev vises det til at NVE i vedtak av 20.05.2009 konkluderte med at permanent senking av vannstanden med inntil 1,0 m ikke vil være konsesjonspliktig etter vannressursloven.

Damtoppen rives over en lengde på i underkant av 20 m hvor det skal etableres nytt flomløp. I tillegg støpes ny, oppstrøms plate av betong for å stoppe lekkasjer og sikre stabilitet. Betongplaten forankres til fjell med fjelbolter.

NVE damsikkerhet er tidligere orientert om omfanget av ombyggingen, og detaljert beskrivelse av tiltaket fremgår av teknisk plan som følger som vedlegg 2.

Byggesaksbehandling

Ettersom tiltaket medfører senkning av vannstanden, som ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, og at klassen på dammen etter tiltak planlegges endret til klasse 0, har NVE ikke behandlet teknisk plan, men henvist til kommunal byggesaksbehandling av tiltaket etter plan- og bygningsloven. Byggesøknad er sendt Nittedal og Nannestad kommuner, og saken er under behandling.

Statsforvalteren har i sin uttalelse behandlet tiltaket etter naturmangfoldloven, forurensningsloven og vannressursloven, og Viken Fylkeskommune har gitt tillatelse til tiltaket etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Vannhåndtering

For å kunne utføre anleggsarbeidene tørt må det bygges en fangdam i magasinet, som vist i teknisk plan. Fangdammen bygges av blant annet overskuddsmasser fra riving av eksisterende dam. Det ligger rester av en dykket damkonstruksjon ca. 15 m inn i magasinet, og det legges opp til at fangdammen blir etablert ved denne. Den midlertidige fangdammen vil bli fjernet når tiltaket er gjennomført.

Gjennom fangdammen legges tapperør fra Storøyungen og til nedstrøms side av murdammen. Røret legges gjennom murdammens eksisterende tappeløp, og gjennom anleggsperioden kontrolleres vannstanden ved å lede tilsiget gjennom dette røret.

Terrenget oppstrøms dammen er relativt flatt og vanskeliggjør bygging av høy fangdam, og tappeluken gjennom dammen begrenser tapperørets diameter. Det er derfor viktig å etablere en buffer i magasinet for å unngå at evt. flommer under anleggsperioden oversvømmer anleggsområdet.

Entreprenør er kontrahert for å utføre arbeidene, og vannstanden planlegges senket ned til 1 m under ny HRV, altså til kt. 328,5. Nedtapping vil skje gjennom eksisterende tappeluken. Denne ligger ca. 2 m under dagens vannstand, og vil kunne slippe gjennom en begrenset vannføring. Ved å tappe ca. 1 m³/s anslås senkningshastigheten til å være omtrent 10 cm pr. døgn i starten av tappingen.

Slipp av ca. 1 m³/s er ikke forventet å skape problemer i vassdraget nedstrøms. Til sammenligning oppgir Nevina-rapport for Øyungen middelavrenning til ca. 300 l/s og medianflommen til 2,6 m³/s.

Oppfylling vil skje gradvis slik at det hele tiden opprettholdes vannføring tilsvarende ca. 50 % av middelvannføringen i elveløpet nedstrøms. Oppfylling skjer på et gunstig tidspunkt der det må forventes snøsmelting og stor vannføring, slik at oppfylling likevel forventes å gå relativt raskt.

Natur- og miljøkonsekvenser

Det er ikke registrert verdifulle naturtyper eller truede arter som vil bli direkte berørt av planlagte tiltak. Midlertidig nedtapping av vannstanden gjennom anleggsperioden er omtalt i Norconsults vurdering av naturmangfold og allmenne interesser. Revidert rapport er vedlagt.

Senkningsperioden

Arbeidene planlegges gjennomført gjennom vinteren '21 – '22. Forberedende arbeider med tilrigging og bygging av fangdam planlegges fra desember '21, og arbeidene vil pågå fra januar og ut mars '22.

På vegne av Nittedal og Nannestad kommuner søkes det derfor om tillatelse til å starte senkning av vannstanden fra 1. desember 2021. Nedtapping vil vare til 31. mars 2022, når oppfylling starter.

Med vennlig hilsen

Norconsult AS

Bjørn Joakimsen

Vedlegg

1. Dam Storøyungen - Vurderinger av naturmangfold og andre allmenne interesser
2. Dam Storøyungen - Teknisk plan

Kopi: Nittedal og Nannestad kommuner v/ Adel Al-Jumaily